Despre o culoare aparte

Matei Bejenaru

Text publicat in *Suplimentul de cultura*, august 2005

Gri-ul ce domina imaginea copertii LP-ului din fotografia ce insoteste acest text este in realitate un rosu de o calitate speciala. Constringerile tehnice ale tipariturii fac ca eu sa exemplific textele mele cu imagini alb negru la care informatia de culoare este importanta. Fara a avea raceala rosului permanent, in limbajul comercial al tipografiilor fiind asimilat denumirii "rosu Coca-Cola", ca rezultat al adaosului de negru, nici pasiunea netemperata a rosului vermillion, un amestec intre rosu pur si orange, culoarea rosie pe care v-o propun sa vi-o imaginati, asimilata in general pasiunii, genereaza un paradox in acest caz. "Caldura" emanata din forta sa vizuala contrasteaza cu contintul muzical al discului, de o claritate severa si un caracter remarcabil de autoritar.
Cei patru barbati de pe coperta ce privesc impersonal in aceeasi directie, asemanator lui Marx, Engels si Lenin, sint membrii formatiei germane de muzica electronica Kraftwerk care, in anii 70, au introdus citeva din trasaturile muzicii techno de azi: ritmul hipnotic, monoton, ecourile nesfirsite. Dj-ii au devenit noii preoti digitali ai unei generatii care dorea sa se emanicipeze de sub presiunea nesfirsitelor solo-uri de chitara, ce te catapultau in visele salbatice hranite de alcool, droguri si sexualitate. Stilul rece, colturos, modelat de ritmuri dure, metalice tinea de atitutdinea anti-tehnofoba a grupului, care incerca cu trei decenii in urma sa experimenteze o noua sensibilitate muzicala rezultata din interactiunea cu tehnica. Ralf Hütter, liderul si ideologul Kraftwerk, spunea ca "relatia dintre om si tehnica nu trebuie sa fie inevitabil de tip sclavagist, nici sa implice vreo nota de discomfort. Tehnica ofera posibilitatea unei mari libertati de creatie. Experimentam cu ajutorul ei si obtinem rezultate absolut deosebite si uimitoare, bineinteles in functie de propietatile aparatelor respective. Programul nostru se numeste *Progres prin schimb*. Cred ca asta e, in definitiv, ideea de baza a muzicii electronice si totodata a muzicii tehno. Si asta o diferentiaza de rock'n'roll. In muzica tehno e vorba de schimbare permanenta, de inovatie, in vreme de rock'n'roll-ul este prea invechit si intepenit pentru a se mai innoi prin forte proprii". De la inceputurile grupului, din timpul studentiei la Conservatorul din Düsseldorf de la sfirsitul anilor 60, Ralf Hütter traieste in stil Kraftwerk, incercind sa "inteleaga" sufletul aparatelor si sa le umanizeze.
Nu intimplator, muzica grupului a fost tolerata si chiar promovata in tarile blocului comunist in perioada razboiului rece. Revolutia tehnico-stiintifica "facea casa buna" cu apologia tehnicii din piese ca "The Robots" sau "The Man-Machine". Aproape fiecare editie a Teleenciclopediei de acum douzeci-treizeci de ani continea citeva pasaje din piese Kraftwerk, ce ilustrau sonor un documentar despre un nou vehicol cu perna de aer sau despre noile, pe atunci, circuite electronice integrate pe scara larga. Imi amintesc, ca, chiar mi-am putut cumpara din comertul socialist un disc Kraftwerk, produs sub licenta EMI in India si importat oficial in Romania lui Ceausescu.
Sa ne intoarcem totusi la coperta descrisa la inceput. Forma simpla a literelor si compozitia imaginii este inspirata de lucrarile artistului constructivist rus El Lissitzky, fondator in anii 20 al Internationalei Constructiviste si care, in compozitiile lui a incercat printr-un deosebit efort de imaginatie sa combine rigoarea formelor geometrice cu improvizatia si utopia ideologica. Este, poate, ceea ce si-au propus si artistii germani

atunci cind interesul pentru tehnica a devenit motorul unei analize a conditiei umane in timpurile tehnologice.